

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-131/16

Judecătoria Rîșcani

Judecător A.Ciobanu

DECIZIE

În numele Legii

26 septembrie 2016

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

avînd în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Eduard Rățoi

Judecători

Ghenadie Liulca, Stela Procopciuc

Grefier

Eugen Șciurovski, Alina Macarenco

Cu participarea:

Procurorului

AF

Avocatului

VT, AS

Interpretului

IG

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, apelul procurorului în Serviciul Nord al procuraturii Anticorupție, MD declarat împotriva sentinței judecătorești Rîșcani din 12.08.2013, prin care:

GV, născut la X, originar din X, locuitor al X, studii superioare, căsătorit, cetățean al Republicii Moldova, moldovean, anterior nejudecat,

a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art.324 alin.(2) lit.c) CP, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate.

A fost soluționată chestiunea privind corpurile delictive.

Măsurile preventive aplicate în privința lui GV au fost revocate.

Termenele de judecare a cauzei:

-în instanța de fond de la 06.02.2012 pînă la 12.08.2013;

-în instanța de apel de la 03.09.2013 pînă la 19.11.2014;

-în instanța de recurs ordinar de la 21.01.2015 pînă la 24.03.2015;

-în instanța de apel de la 24.04.2015 pînă la 26.09.2016.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținînd cont de materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelului înaintat, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Adoptînd sentința în cauză prima instanță a reținut, că GV este învinuit în aceia că el, activînd în funcția de director al Colegiului Agroindustrial din Rîșcani, fiind numit în această funcție în baza ordinului nr.376-p din 27.12.2010 al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al R.Moldova, prin urmare în conformitate cu prevederile art.123 CP fiind persoană cu funcție de răspundere, abilitată cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, a săvîrșit infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

Astfel, activînd în funcția sus nominalizată, din interes material, începînd cu luna decembrie 2011, sub pretextul achitării datoriilor pentru studiile petrecute de către eleva RI în bază de contract în cadrul instituției de învățămînt pe care o gestionează, prin extorcarea a pretins de la tatăl acesteia RV bani ce nu i se cuvin în sumă de 5000 lei pentru faptul restituirii actelor de studii pe numele elevei RI necesare pentru transferul acesteia la studii în cadrul Liceului Teoretic „Liviu Damian” din or.Rîșcani, acțiuni ce țin nemijlocit de obligațiunile sale de serviciu, bani care la 04.01.2012 în jurul orei 17:05 au fost transmiși de RV la indicația lui GV în biroul de serviciu al acestuia, amplasat în incinta Colegiului Agroindustrial Rîșcani, din or.Rîșcani, str.Trandafirilor 37, profesoarei din cadrul Colegiului nominalizat RS, fiind destinați personal pentru GV, după care fapt i-a eliberat lui RV certificatul de studii gimnaziale seria ASG nr.0785057 și certificatul academic nr.410 pe numele lui RI, acte care conform Cărții de eliberare a documentelor pe Colegiul Agroindustrial Rîșcani figurau deja ca eliberate la data de 07.11.2011 sub semnătura elevei RI, fiind reținut în flagrant delict de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției al R.Moldova.

Astfel, GV a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP și anume de faptul comiterii coruperii pasive, cu următoarele semne calificative: *fapta persoanei cu funcție de răspundere care pretinde și primește bani ce nu i se cuvin, pentru îndeplinirea unor acțiuni ce țin de obligațiunile sale de serviciu, acțiuni comise cu extorcarea de bani.*

Examinînd cauza penală, instanța a stabilit, că acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente care ar demonstra faptul pretinderii și primirii de către GV a banilor de la RV, în interes și folos personal, pentru a elibera acestuia documentele fiicei sale, RI.

Instanța a indicat, că nici unul din martorii audiați nu au declarat că banii în sumă de 5000 lei au fost preținși de GV pentru sine însuși, în demonstrarea acestui fapt nefiind prezentate careva probe scrise. Prin probele administrate instanța de fond a stabilit, că inculpatul GV a cerut bani în sumă de 5000 lei de la RV pentru a acoperi cheltuielile Instituției de Învățămînt, pe care o conduce, efectuate în legătură cu studiile elevei RI, nefiind confirmată în cadrul cercetării judecătorești poziția acuzării precum că banii au fost destinați personal pentru GV. Instanța de fond a conchis, că în cazul în care probele cercetate în cadrul ședinței de judecată nu dovedesc faptul primirii banilor de către GV pentru sine personal, acest fapt, invocat în rechizitoriu, devine doar o presupunere a părții acuzării. Instanța a menționat, că acțiunile inculpatului au fost ilegale în partea pretinderii sumei de 5000 lei pentru achitarea cheltuielilor de învățămînt suportate de Colegiu în privința elevei RI, or, ultima învăța pe bază de contract și nu avea obligația, în caz de exmatriculare, să achite cheltuielile de învățămînt.

Făcînd trimitere la pct.3.3 lit.e) a Anexei la Hotărîrea Guvernului RM nr.923 din 04.09.2001, cu modificările și completările ulterioare, instanța a indicat, că RI fiind elevă la Colegiu pe bază de contract, acesteia careva răspundere financiară nu-i putea fi imputată la exmatriculare.

Astfel, instanța a considerat, că acțiunile ilegale ale directorului Colegiului în partea impunerii elevei pe bază de contract cu răspunderea financiară, de rînd cu elevii bugetari, probabil necesitau, în cazul dat, a fi examinate de acuzarea de stat sub aspectul comiterii unei alte componente de infracțiune, dar nu corupere pasivă, or, această componentă de infracțiune nu și-a găsit confirmare.

Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 12.08.2013 GV a fost achitat de sub învinuirea formulată în baza art.324 alin.(2) lit.c) CP, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, procurorul în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, MD, a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care GV să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, și să-i fie stabilită o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat pe un termen de 3 ani.

În argumentarea cerințelor formulate apelantul a invocat ilegalitatea sentinței, or, în ședința de judecată s-a stabilit și s-a demonstrat integral prin totalitatea probelor prezentate de acuzare vinovăția lui GV în comiterea infracțiunii incriminate. Apelantul consideră, că instanța de fond în mod eronat a neglijat valoarea probantă a probelor examinate în cadrul ședinței de judecată prezentate de către acuzare, fiind totodată dusă în eroare de declarațiile inculpatului care nu și-a recunoscut vina și care poartă un caracter de apărare, scopul primordial fiind eschivarea de la răspunderea penală. De asemenea, se invocă faptul, că prima instanță în mod nejustificat a redus valoarea probantă a probelor cercetate în ședință: declarațiile martorilor, corpurilor delictive, inclusiv a altor probe. Apelantul susține, că toate probele respective demonstrează cert intenția lui GV de a comite anume infracțiunea de corupere pasivă, prevăzută de art.324 alin.(2) lit.c) CP, pentru faptul restituirii actelor de studii pe numele elevei RI necesare pentru transferul acesteia la studii în cadrul Liceului Teoretic „Liviu Damian” din or.Rîșcani, deghizîndu-și fapta ilegală sub pretextul achitării datoriilor pentru studiile petrecute de către eleva RI în bază de contract în cadrul instituției de învățămînt pe care o gestionează. A menționat faptul, că deși instanța de judecată constată că acțiunile de primire a banilor de la RV în sumă de 5000 lei sunt ilegale, și că probabil în cazul dat necesitau a fi examinate de acuzare sub aspectul comiterii abuzului de serviciu sau a depășirii atribuțiilor de serviciu, dar nu a coruperii pasive, instanța nu reîncadrează și nu dă o apreciere juridică acestor acțiuni prin prisma prevederilor art.327 CP sau art.328 CP, dar achită persoana din lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, motîvînd că în contextul prevederilor art.325

alin.(1) CPP, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriul. Prin urmare instanța de judecată constatând, că prin aceleași acțiuni incriminate de acuzare, fapta inculpatului conținea elementele altei infracțiuni a cărei sancțiune penală este mai blândă decât cea incriminată și nu agrava situația lui GV, urma a se expune prin sentință în privința circumstanțelor date, a faptei dovedite ca comise, pedepsei, etc. Iar în cazul în care constata, că fapta de abuz sau depășire a atribuțiilor de serviciu a lui Guțu Vasile nu este prejudiciabilă în latura penală, urma a înceta în corespundere cu prevederile art.332 alin.(2) CPP și art.391 alin.(2) CPP procesul penal. Mai mult ca atât, infracțiunile prevăzute de art.art.324, 327 și 328 CP fac parte din același capitol de infracțiuni ai Codului penal ”Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică” și recalificarea faptelor era aplicabilă în caz de neagravare a situației inculpatului.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19.11.2014 apelul procurorului în Serviciul Nord al procuraturii Anticorupție, MD, declarat împotriva sentinței Judecătorei Rîșcani din 12.08.2013, a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări. În argumentarea deciziei emise, instanța de apel a indicat, că instanța de fond dispunând achitarea inculpatului GA de sub învinuirea formulată pe art.324 alin.(2) lit.c) CP pe motivul lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii, a adoptat o hotărâre legală și temeinică, bazată pe întreg ansamblul probant care cert dovedește nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate. Instanța de apel a considerat, că instanța de fond corect a constatat lipsa elementului constitutiv al infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP și anume - latura obiectivă a infracțiunii, care constă în fapta persoanei cu funcție de răspundere, care, în condițiile enumerate în dispozițiile articolului respectiv, pretinde ori primește bani, bunuri sau alte foloase ce nu i se cuvin, avantaje patrimoniale ori nepatrimoniale, privilegii, servicii fie le acceptă, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei sau unor acțiuni din sfera atribuțiilor de serviciu ale acesteia ori contrar acestora. Colegiul a menționat, că probele prezente pe dosar, cercetate de instanța de fond și de apel demonstrează faptul că inculpatul Vasile Guțu a cerut bani în sumă de 5000 lei de la RV pentru a acoperi cheltuielile instituției de învățământ pe care o conduce, efectuate în legătură cu studiile elevei RI, care urmau să fie achitați în caseria colegiului, dar nicidecum nu se dovedește faptul pretinderii și primirii de către GV a banilor de la Veaceslav Rusu, în interes și folos personal, pentru a elibera acestuia documentele fiicei sale RI, Colegiul penal considerând că prima instanță just a concluzionat, că probatoriul prezent nu este suficient pentru condamnarea inculpatului de comiterea infracțiunii imputate. Colegiul în baza probelor prezentate a constatat, că suma solicitată de la RI de către GV reprezintă suma cheltuielilor suportate de către stat pentru instruirea studentului și nicidecum nu era pretinsă pentru interesele personale ale inculpatului, în acest sens și în sprijinul concluziilor sale, Colegiul a făcut referire la înregistrarea audio din data de 03.01.2012 privind comunicarea între RV și GV, la recipisa semnată de către RV, în care este indicat că a achitat taxa pentru studii în sumă de 5000 lei.

Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19.11.2014 pe cazul dat a fost declarat recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, LP, care nu a căzut de acord cu argumentele enunțate în decizie și a solicitat casarea deciziei recurate, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel.

Judecând recursul ordinar Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a stabilit, că instanța de apel nu a respectat întocmai prevederile art.414 și 415 CPP, a admis erori procesuale, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către acuzare în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, nu a analizat și nu a dat apreciere cuvenită probelor cercetate în cadrul ședinței de judecată. Colegiul penal lărgit a considerat, că este pripită concluzia instanței de apel privind respingerea apelului, nefiind efectuată o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei, astfel prematur concluzionând că nu s-a dovedit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, de vreme ce probele prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii, și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o apreciere sub toate aspectele, completă și obiectivă.

Constatând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6 CPP Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a admis recursul ordinar declarat de către procurorul în XXXXXXXXX Bălți, LP și a casat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19.11.2014, dispunând rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Pentru rejudecare cauza penală a fost remisă Curții de Apel Bălți la data de 24.04.2015, fiind înregistrată, repartizată și numită spre examinare într-un nou complet de judecată.

În ședința instanței de apel procurorul participant a optat pentru admiterea apelului declarat din motivele și argumentele invocate în el. A invocat, că instanța de fond la examinarea cazului dat, eronat și pripit a ajuns la concluzia că inculpatul GV urmează a fi achitat de sub învinuirea adusă, pe motiv că fapta imputată nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP. A considerat că instanța de fond nu a apreciat toate circumstanțele de fapt și de drept, instanța eviind de a se expune asupra valorii probante a probelor prezentate de către acuzare.

Inculpatul GV și apărătorul acestuia, avocatul VT, au pledat pentru respingerea apelului ca nefondat. Au susținut că la cazul dat nu sunt prezente probe care ar demonstra că GV a avut intenția de a însuși banii, sau că acești bani erau destinați inculpatului. Intervenind ulterior în proces, avocatul SA, în apărarea intereselor inculpatului GV, a susținut poziția expusă de colegul său, avocatul VT. Astfel, apărarea a pledat pentru menținerea fără modificări a sentinței de achitare în privința inculpatului GV.

Deliberând asupra motivelor invocate în cererile de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, ascultând participanții procesului, conducându-se de prevederile Legii, Colegiul penal rejudecând cauza potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, a dispus admiterea apelului pe motivele și cu argumentele aduse în el, casarea sentinței de achitare adoptată în cauza lui Guțu Vasile, cu pronunțarea în privința lui a unei soluții noi de condamnare pe art.324 alin.(2) lit. c) CP.

Până la expunerea asupra motivelor de fapt și aspectelor de drept ce au importanța pentru justa soluționarea a cauzei, Colegiul reține dispozițiile art.436 alin.(2) CPP, potrivit cărora, *pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului*, totodată potrivit textului din alin.(3), *cauza urmează a fi rejudecată în limita în care s-a dispus casarea sentinței*, iar conform alin.(4), *în cadrul rejudecării, nu poate fi aplicată o pedeapsă sau o lege mai gravă decât cea inițială, cu excepția cazurilor de contestare a hotărârii de către procuror sau partea vătămată*.

Astfel, ținând cont de faptul, că prin decizia instanței de recurs a fost casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19.11.2014, instanța de apel în cadrul rejudecării cauzei se va expune asupra apelului adus împotriva sentinței judecătorești Rîșcani din 12.08.2013.

Concluzia Colegiului enunțată supra, se va întemeia pe dispozițiile art.414 alin. (1) și (2) CPP, potrivit cărora, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, verificând declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul verbal.*

Pentru a se pronunța în sensul celor constatate Colegiul reține, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării în apel este admisibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmînd să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunînd, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 CPP.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

De rînd cu aceasta, Colegiul reține dispozițiile art. 415 alin.(2¹) CPP, potrivit cărora, *judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o sentință de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți, urmînd ca martorii acuzării să fie audiați din nou, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Astfel, fiind audiat în instanța de apel, **inculpatul GV**, și-a susținut declarațiile depuse în instanța de fond referitor la nevinovăție, menționînd că personal bani de la RV nu a luat, suma de 5000 lei fiind transmisă de acesta laborantei RS (M), care la acel moment îndeplinea atribuțiile secretarei. El a specificat, că RV ruga insistent primirea acestor bani, întrucît următoarea zi urma să plece la lucru în F.Rusă și altă posibilitate de a achita diferența de cheltuieli nu avea. Privitor la cuantumul stabilit a relatat, că suma de 5000 lei a fost coordonată cu Ministerul Agriculturii al R.Moldova. El a indicat, că respectiva sumă a fost transmisă de către RV pentru a fi acoperite cheltuielile instituției de învățămînt, efectuate în legătură cu studiile RI, bani ce urmau a fi transmiși în casieria Colegiului Agroindustrial al cărui director el era la acel moment. A mai declarat, că suma cheltuielilor de învățămînt se formează din salariul profesorilor, persoanelor auxiliare, curentul electric, etc, care se împarte la fiecare elev, fiind discutat la consiliul profesoral cazul dat, ajungîndu-se la concluzia că suma de 5000 lei nu acoperă cheltuielile. Cu toate că, suma de 5000 lei nu acoperă cheltuielile formate, totuși nu poate spune suma exactă care ar fi suficientă pentru acoperirea cheltuielilor. A declarat, că inițial a oprit procedura eliberării actelor RI din motiv că pe foaia de rondă prezentată de ultima, a depistat o semnătură falsă efectuată din numele contabilității. A menționat, că recipisa a fost scrisă de către RV la propunerea RS (M) după ce au fost eliberate actele. Respectiva recipisă a fost scrisă pentru ca RV să nu mai vină o dată să solicite documentele. Cu referire la contractul încheiat cu RI, a menționat, că în conținutul acestuia nu a fost invocat despre achitarea datoriilor. Inculpatul susține că nu a fost prins în flagrant, fiind întors de pe pragul Colegiului Agroindustrial, cînd deja pleca acasă.

Colegiul ține să menționeze, că cu toate că, ultimul din start nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea faptei incriminate, totuși pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, acesta n-a avut o poziție unică, astfel fiind audiat în instanța de fond (f.d.144, Vol.-II), la GV apare versiunea precum că, semnătura contabilei de pe foaia de rondă era falsificată, fapt ce și a servit drept temei de a stopa eliberarea actelor, versiune care n-a fost invocată în cadrul urmăririi penale, falsificarea semnăturii nefiind confirmată nici de contabilitate. De asemenea se constată divergențe în declarații și privitor la locul aflării acestuia cînd au intervenit ofițerii CCCEC, inițial indicîndu-se că în ușa a fost oprit de colaboratori, iar în instanța de apel deja a invocat că se afla pe pragul colegiului fiind întors înapoi. Declarațiile acestuia venind în contradicție și cu stenogramele discuțiilor care au avut loc între GV și RV.

E de menționat și faptul că în cadrul urmăririi penale, învinuitul GV, fiind asistat de avocatul VO au pledat pentru reîncadrarea acțiunilor sale în baza art.328 alin.(1) CP (f.d.228-230, Vol.-I), ultimul conștientizînd că și-a exercitat în mod abuziv atribuțiile de serviciu prin estorcarea și primirea remunerației ilicite.

Deși inculpatul GV neagă cu desăvîrșire comiterea infracțiunii imputate, Colegiul penal consideră, că vinovăția lui și-a găsit deplină confirmare prin probele verbale și cele scrise administrate în cauză de către organul de urmărire penală, ce au servit obiect de cercetare judecătorească atît la ședințele instanței de fond cît și a celei de apel, cărora însă instanța de fond nu li-a dat o apreciere obiectivă în raport cu prevederile art.100-101 CPP.

În susținerea acestei concluzii Colegiul penal va reține declarațiile martorului **GI**, care a susținut declarațiile depuse în prima instanță, potrivit cărora, în acea perioadă ea îndeplinea funcția de șef al secției contabile în Colegiul Agroindustrial. *Privitor la Hotărîrea Guvernului privind restituirea cheltuielilor suportate de instituțiile de învățămînt de către elevii exmatriculați, indică că prevederile date erau aplicabile numai elevilor înmatriculați la buget. A mai indicat, că fișa de rondă a semnat-o cînd a fost emis ordinul de exmatriculare, fapt ce a avut loc pe la sfîrșitul lunii octombrie, începutul lunii noiembrie. A mai specificat că de astfel de cazuri de reținere a actelor nu a auzit. Suplimentar, în instanța de apel a relatat, că nu cunoaște dacă RI avea achitat contractul de*

studii. A menționat, că diferențele dintre cheltuielile suportate de stat și suma indicată în contract, se calculează și se duce evidența la contabilitate. Susține că a auzit că RI trebuia să achite o astfel de diferență. Acum, primăvara-vara a fost elaborat un raport, prin care se confirmă că elevii exmatriculați nu achită cheltuielile.

Martorul **MS** susținând declarațiile depuse în prima instanță, a menționat că nu cunoaște care anume cheltuieli urma să restituie RV, ultimul aducând suma de 5000 lei, fără a avea careva acte referitoare la această sumă și i-a dat acești bani cu rugămintea de a-i transmite la contabilitate, deoarece la acel moment contabilitatea era deja închisă. GV i-a spus că poate să ia banii în cauză dacă îl cunoaște pe RV. Banii i-a pus în safeu, unde se păstrau carnete de muncă și alte acte. Împună cu GV s-au gândit, că după ce RV a transmis banii, să întocmească o recipisă, aceasta fiind scrisă într-un singur exemplar, care a rămas la GV. Nu cunoaște când lui RV i-au fost transmise documentele pe numele RI. De asemenea nu-și amintește unde era directorul GV în momentul când în biroul acestuia au intrat colaboratorii CCCEC.

Martorul **DN**, susținând declarațiile depuse în prima instanță, potrivit cărora RI achitase taxa de studii pentru primul an și primul semestru. În instanța de apel suplimentar a indicat, că în contabilitate au fost efectuate calculele cu referire la datoria RI, care în primul an de studii a achitat doar o mie de lei din suma de 5000 lei, având restanțe în anul exmatriculării. A mai menționat, că persoana care s-a prezentat ca tatăl RI a fost de mai multe ori la colegiu, mai întâi să o restabilească la studii, iar ulterior, să ia actele. Când l-a văzut ultima dată, acesta era cu valută străină în mână, iar directorul GV i-a spus să schimbe banii și să achite în casă. A specificat, că nu cunoaște despre cheltuielile suportate înafara sumei stabilite conform contractului.

Martorul **BD** cu referire la cazul dat a comunicat, că RI a fost eleva exmatriculată în luna noiembrie 2011 pentru absențe nemotivate. Cunoaște de faptul, că elevii au fost preîntâmpinați despre faptul că conform hotărârii de Guvern, la exmatriculare urmează să se achite cheltuielile suplimentare pentru studii, administrația neindicând suma concretă, aceasta urmând a fi calculată. Despre faptul, că tatăl RI a venit cu banii a aflat din spusele altor persoane, însă personal a discutat cu mama elevei despre diferențele ce urmează a fi achitate. Cunoaște că încasarea cheltuielilor se referă la toți elevii, deoarece suma contractului nu acoperă cheltuielile suportate, această informație o cunoaște din recomandările ce au fost emise în urma reviziei, însă cu rapoartele reviziei nu a făcut cunoștință.

Martorul **PA**, șeful direcției finanțe din cadrul Ministerului Agriculturii, a comunicat instanței de apel că Colegiul Agroindustrial din Rîșcani intră în componența Ministerului Agriculturii. *Cu referire la Hotărârea Guvernului nr.923 din 04.09.2001 a menționat, că aceasta se referă la elevii, studiile cărora sunt finanțate din buget, reglementări privitor la elevii ce fac studiile prin contract această hotărâre nu conține.* Nu poate susține că diferențele dintre sumele achitate prin contract și cheltuielile suportate constituie un prejudiciu, acestea constituind cheltuieli neacoperite, la alocarea surselor nefiind dusă evidența despre numărul elevilor ce fac studii prin contract și numărul celor cu finanțare din buget. *Nu cunoaște norma care ar stipula despre încasarea de la elevii ce fac studii prin contract a diferențelor dintre suma contractului și a cheltuielilor suportate, Ministerul nu a emis nici o circulară în acest sens.* Direcția finanțe din cadrul Ministerului Agriculturii a R.Moldova nu se implică în verificarea modalității de calcul a cheltuielilor suplimentare suportate de instituțiile de învățământ, instituțiile de sine stătător urmează să efectueze aceste calcule. Banii din contracte sunt destinați pentru mijloace speciale, aceste mijloace se verifică doar în cazul când apar careva divergențe, acești bani fiind puși pe contul instituției de învățământ. *Consideră că directorul nu trebuia să încaseze suma respectivă, însă careva act imperativ în acest sens nu există.*

Martorul **SL** a susținut declarațiile depuse în prima instanță potrivit cărora, ea a asistat la discuția avută între GV și tatăl RI. Indică, că GV a telefonat-o pe BV de la Ministerul Agriculturii întrebând-o privitor la modalitatea calculării diferenței de cheltuieli. Suplimentar, a mai comunicat instanței de apel, că la consiliul administrației s-a discutat întrebarea privind exmatricularea RI, aceasta din urmă la exmatriculare urma să achite diferența dintre taxa achitată prin contract și suma cheltuielilor de întreținere, la contabilitate cunoșteau suma ce urma să fie achitată. În urma unui control de la Curtea de Conturi s-a depistat că au fost exmatriculați mai mulți elevi fără a li se încasa cheltuielile suportate, din care cauză fostul director al Colegiului Agroindustrial, a fost amendat. A indicat, că în cazul RI s-a decis de a fi făcută referire la hotărârea de guvern nominalizată. A concretizat, că nu a fost permanent prezentă la discuția ce au avut loc între GV și RV, ci a intrat în cabinet când aceștia deja discutau, concomitent directorul discuta la telefon cu contabilă BV. Calculele au fost prezentate lui RV, acesta fiind indignat de suma calculată. A fost prezentă la discuția între GV și RV, ultimul dorea să achite în valută străină, însă directorul i-a explicat că la colegiu nu este casă de schimb valutar și că urmează să achite la casierie. Deoarece ea a plecat, nu a văzut când a plecat și când s-a întors RV, deoarece era peste orele de lucru.

Martorul **VV**, a susținut declarațiile date în instanța de fond, potrivit cărora, *toate cheltuielile pentru studii sunt prevăzute de contractul pe care elevul este obligat să-l achite în două tranșe, alte cheltuieli nu sunt prevăzute și înafară de contract RI nu trebuia să achite nimic. La exmatricularea elevului care și-a făcut studiile prin contract altă taxă nu se achită, așa regulament nu există, iar GV nu a avut dreptul de a solicita careva bani de la eleva în cauză deoarece aceasta a fost înmatriculată la studii în bază de contract. În legătură cu RI n-a calculat nici o taxă. Totodată, calculele pe care le-a efectuat la solicitarea lui GV s-au referit la elevii bugetari, la elevii prin contract nu se efectuează careva calcule.* Suplimentar în instanța de apel a mai comunicat, că în anul 2010 la indicația Șefei Direcției de control a început efectuarea calculelor privind cheltuielile suportate, nefiind stabilită o modalitate anume de calcul a cheltuielilor suportate. Indică, că nu a fost la curent despre faptul că la consiliu a fost discutată întrebarea privind încasarea de la Ilinca Rusu a cheltuielilor suportate. Indică, că anterior a fost influențată, însă nu cunoaște de cine anume, cineva din colaboratorii CCCEC, însă la moment depune declarații liber, nefiind influențată. Specifică, că RI făcea parte dintr-o grupă specială, cu finanțare extra-bugetară. În baza hotărârii Consiliului de administrație a colegiului a efectuat două calcule: pentru un elev care își face studii la buget și pentru un elev care își face studii în bază de contract. Personal a efectuat calculele cheltuielilor în privitor la eleva RI, suma de 5000 lei fiind calculată reieșind din suma de 12000 lei, dintre care 3600 lei au fost achitați pentru primul an de studii, însă o formulă concretă de calculare nu există. Până la RI nu au mai fost așa cazuri de încasare. Nu cunoaște dacă există vre-o bază legală care ar prescrie încasarea de la elevii care fac studii în bază de contract a cheltuielilor suportate de instituție.

Martorul **RV** fiind audiat în instanța de apel a relatat, că a venit la directorul Colegiului Agroindustrial, GV, dorind să retragă documentele fiicei sale, RI, acesta comunicându-i că urmează a fi achitată suma de 14000 lei, după care îi va elibera documentele. Calculele și suma de bani ce urma să o achite erau scrise pe o foaie de hârtie. A relatat, că GV a telefonat la Chișinău și a discutat cu o

persoană în limba rusă, după care s-a ajuns la suma de 5000 lei. *S-a convenit anume la această sumă deoarece el nu avea o sumă mai mare decât 5000 lei.* Inițial avea aproximativ 300-400 euro, însă GV i-a spus că urmează să schimbe banii și să achite în casă. În momentul discuțiilor cu GV în birou permanent era cineva prezent și ușa de la birou era deschisă. Indică, că ulterior când a ieșit afară să caute suma de bani, a fost sunat de niște persoane care i-au propus bani în schimbul unei conlucrări și posibilități de a ridica actele. A doua zi au petrecut careva acțiuni, fiindu-i dată camera video și banii a plecat la GV. Banii i-a înmînat unei fete care era în anticameră, pe urmă au intrat niște persoane care i-au luat actele și i-au spus să vină a doua zi. Când au venit colaboratorii CCCEC, GV era pe scări la ieșirea din colegiu, revenind înapoi. Specifică, că cerere la CCCEC n-a scris, fiind totuși semnătura sa pe cerere, dar două persoane, numele cărora nu-și amintește, au venit și i-au propus să ridice actele fără a achita bani. Menționează, că inițial era împotriva de a fi înzestrat cu tehnică specială, însă i s-a spus că va avea "deport" și nu va putea pleca la lucru în F.Rusă. Susține, că semnăturile aplicate pe procesul verbal de primire a plîngerii din 04.01.2012 și pe procesul verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 04.01.2012 îi aparțin, însă pînă a semna aceste acte nu ține minte dacă le-a citit și semnate au fost deja după ce a avut loc fapta.

Totodată a declarat, că confirmă că sunt declarațiile sale în procesul verbal de audiere a martorului din 04.01.2012 (f.d.9, vol-I), potrivit cărora, *directorul Colegiului Agroindustrial, GV refuza să-i elibereze actele fiicei sale RI care era elevă la colegiu, pe motiv că ultima ar fi urmat să achite suma de 14000 lei cu titlu de cheltuieli de învățămînt.* Indică, că *s-a dus la colegiu și întrebîndu-l de ce nu eliberează actele copilului, acesta i-a răspuns că urmează să achite suma de aproximativ 13500 lei, sumă ce constituie cheltuieli pentru cămin, salariu la profesori etc.* Tot atunci *directorul i-a dat o altă foaie în care era indicată suma de 10376 lei.* La 03.01.2012, în prima jumătate a zilei, iarăși s-a dus la GV și i-a spus că n-are așa sumă, la ce acesta i-a spus că de tot el urma să achite 20000 lei, însă el a scăzut suma la 10000 lei, dar mai mult nu poate reduce deoarece este o hotărîre de guvern în acest sens. În discuția avută el i-a comunicat că dispune numai de suma de 5000 lei, GV i-a spus să dea cele 5000 lei la o femeie pe nume L, pe care o chemase din anticameră, după care fapt îi va elibera actele. El i-a spus că urmează să schimbe banii, dar GV i-a spus să dea banii care-i are, dar spunîndu-i că se duce să-i schimbe a ieșit din birou.

În coroborare cu probele verbale expuse mai sus, vinovăția inculpatului GV în fapta comisă și-a găsit deplină confirmare prin probele scrise, administrate pe caz, ce au servit obiect de cercetare judecătorească în cadrul ședințelor instanței de fond și respectiv a celei de apel și anume: proces verbal din 04.01.2012, de primire a plîngerii de la RV, care a invocat în respectiva plîngere că *directorul Colegiului Agroindustrial din or.Rîșcani, GV îi cere ilegal bani în sumă de 5000 lei pentru a-i întoarce actele de studii pe numele fiicei Ilinca, deși contractul de studii a fost achitat integral și nu este necesară achitarea sumei date* (f.d.3, vol.I); încheierea Judecătoriei Bălți din 04.01.2012, de autorizare a efectuării acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor operative de investigații – cercetarea la fața locului, percheziția corporală, înregistrarea de imagini (f.d.15, vol.I); ordonanță din 04.01.2013, privind efectuarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor operative de investigații – cercetarea la fața locului, percheziția corporală, înregistrarea de imagini (f.d.16, vol.I); proces verbal din 04.01.2012, privind înzestrarea cu tehnică specială a lui RV, cu scopul verificării și documentării faptelor expuse în declarație (f.d.17, vol.I); proces verbal din 04.01.2012 cu anexarea copiilor bancnotelor, privind marcarea bancnotelor, în sumă de 5000 lei, în scopul documentării faptului extorcării de mită de către directorul Colegiului Agroindustrial or.Rîșcani, GV pentru eliberarea documentelor de studii pe numele RI (f.d.18-21, vol.I); proces verbal din 04.01.2012, de cercetare la fața locului, în cadrul căreia au fost ridicați banii în sumă de 5000 lei, predați benevol de către RS în anticamera Colegiului Agroindustrial din Rîșcani (f.d.22-23, vol.I); proces verbal din 05.01.2012, de examinare a DVD+R numerotat convențional cu nr.1, care conține înregistrarea de imagini a cercetării la fața locului petrecute la 04.01.2012, și a DVD+R numerotat convențional nr.2, care conține înregistrarea de imagini a cercetării la fața locului petrecute la 04.01.2012 (f.d.24, vol.I); ordonanță din 05.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și anexare la cauză penală a două DVD+R, care conțin înregistrările de imagini a cercetării la fața locului petrecute la 04.01.2012 (f.d.25, vol.I); ordonanță din 04.01.2012, prin care s-a dispus ridicarea de la martorul RV a tehnicii speciale cu care a fost înzestrat prin procesul verbal respectiv din 04.01.2012 (f.d.26, vol.I); proces verbal din 04.01.2012, de ridicare de la martorul RV a tehnicii speciale cu care a fost înzestrat prin procesul verbal respectiv din 04.02.2012 (f.d.27, vol.I); proces verbal din 05.01.2012, de efectuare a înregistrării de imagini (f.d.28-29, vol.I); proces verbal din 05.01.2012, privind aprecierea informațiilor care au importanță pentru cauza penală (f.d.30, vol.I); proces verbal din 05.01.2012, de examinare a CD-R numerotat convențional cu nr.1, care conține înregistrarea de imagini operative a comunicărilor avute loc între RV și GV la 04.01.2012 și a CD-R numerotat convențional cu nr.2, care conține copia înregistrării de imagini operative a comunicărilor avute loc între RV și GV la 04.01.2012 (f.d.31, vol.I); ordonanță din 05.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și anexarea la cauza penală a două CD-R, care conțin înregistrări de imagini operative a comunicărilor avute loc între RV și GV la 04.01.2012 (f.d.32, vol.I); proces verbal din 07.01.2012, de examinare a următoarelor acte: o foaie de culoare albă cu înscrisuri, a certificatului academic pe numele RI, a certificatului de studii gimnaziale pe numele RI (f.d.33-36, vol.I); ordonanță din 07.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și anexare la materialele cauzei a actelor examinate: o foaie de culoare albă cu înscrisuri, a certificatului academic pe numele RI, a certificatului de studii gimnaziale pe numele RI (f.d.39, vol.I); ordonanță din 04.01.2012, de ridicare a certificatului "confirmare" cu nr.65 eliberat la 28.19.2011 de Liceul Teoretic "Liviu Damian" or.Rîșcani (f.d.44, vol.I); proces verbal din 07.01.2012, de examinare a documentelor (f.d.46-83, vol.I); actul privind rezultatele reviziei activității economico-financiare a Colegiului Agroindustrial din or.Rîșcani pe perioada 01.10.2005 – 01.04.2009 (f.d.84-103, vol.I); copiile actelor pe numele RI (f.d.104-114, vol.I); ordonanță din 07.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și anexare la cauza penală a documentelor examinate la 07.01.2012 (f.d.115-116, vol.I); datele caracteristice pe numele lui GV (f.d.117-132, vol.I); proces verbal din 04.01.2012, de audiere a bănuțului GV (f.d.136-137, vol.I); ordonanță din 06.01.2012, de ridicare de la RV a telefonului mobil de model "Samsung" (f.d.150, vol.I); proces verbal din 06.01.2012, de ridicare de la RV a telefonului mobil de model "Samsung" (f.d.151, vol.I); proces verbal din 06.01.2012, de examinare a telefonului mobil de model "Samsung" ridicat prin procesul verbal de ridicare din 06.01.2012 de la martorul RV (f.d.152-153, vol.I); stenograma din 03.01.2012 dintre RV și directorul Colegiului "Agroindustrial" din or.Rîșcani, GV (154-156, vol.I); recipisă din 06.01.2012 eliberată de RV, prin care confirmă că a primit de la ofițerul de urmărire penală telefonul mobil de model "Samsung" (f.d.157, vol.I); ordonanță din 06.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și de anexare la cauza penală a CD-R cu înregistrarea audio a convorbirilor avute loc la 03.01.2012 între RV și GV și a CD-R cu copia înregistrării audio a convorbirilor avute loc la 03.01.2012 între RV și GV (f.d.158, vol.I); certifiat eliberat de către inspectorul principal V.L., prin care confirmă că copia CD-ului cu înregistrarea video operativă din 04.01.2012, copia CD-ului cu înregistrarea audio din 03.01.2012, copia DVD-R-ului cu înregistrarea video a cercetării la fața locului din 04.01.2012 pe cauza penală nr.2012046005, se păstrează în condiții și în încăpere special amenajată (f.d.159, vol.I);

ordonanță din 10.01.2012, de ridicare a cărții de eliberare a documentelor a studenților exmatriculați în care sunt înscrisuri pe numele RI (f.d.160, vol.I); proces verbal din 10.01.2012, de ridicare a cărții de eliberare a documentelor studenților exmatriculați în care sunt înscrisuri pe numele RI (f.d.161, vol.I); proces verbal din 11.01.2012, de examinare a cărții de eliberare a documentelor a studenților exmatriculați în care sunt înscrisuri pe numele RI (f.d.162-164, vol.I); ordonanță din 11.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și de anexare la cauza penală a documentului examinat la 11.01.2012 (f.d.165, vol.I); Hotărârea Guvernului nr.923 din 04.09.2001 (f.d.170-172, vol.I); hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06.09.2011 (f.d.173-174, vol.I); ordinul nr.47 din 09.11.2011 a directorului Colegiului Agroindustrial Rîșcani, Guțu Vasile, prin care RI a fost exmatriculată din grupa C-22 specialitatea "Contabilitate" (f.d.175, vol.I); informația Viceministrului Educației RM adresată instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, potrivit căreia legislația Republicii Moldova nu prevede restricții pentru eliberarea actelor de învățământ, iar în cazul abandonării studiilor, elevii care realizează studiile cu finanțare bugetară poartă responsabilitate financiară (f.d.176, vol.I); contractul individual de muncă nr.07 din 06.04.2011 încheiat între Colegiul Agroindustrial Rîșcani, în persoana directorului GV și SR (f.d.177, vol.I); modificarea nr.20 din 01.09.2011, la contractul individual de muncă încheiat între Colegiul Agroindustrial Rîșcani, în persoana directorului GV și RS (f.d.178, vol.I); actul privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la Instituția de învățământ "Colegiul Agroindustrial din Rîșcani" în perioada de activitate anii 2010-2011, din 21.12.2011 (f.d.179-185, vol.I); raportul de expertiză nr.097-098 din 17.01.2012, prin care s-a constatat că pe suprafața celor 16 bancnote prezentate, sunt depuneri de substanță specială fluoriscentă de culoare verde-galben, și este prezentă inscripția specială cu conținutul "MITA CCCEC" de culoare albastră. Pe tampoanele de vată cu care s-au prelucrat mîinile RS (Macovei) și a lui GV, depuneri de substanță străină, asemănătoare după fluoriscentă celor de pe bancnote, nu au fost depistate. Deasemenea, bancnotele prezentate la examinare sunt confecționate la întreprinderi specializate pentru fabricarea banilor și hîrtilor de valoare (f.d.191-200, vol.I); proces verbal din 23.01.2012, de examinare a obiectelor și documentelor (f.d.203, vol.I); recipisa din 04.01.2012 eliberată de RV, prin care ultimul confirmă că a achitat taxa pentru studii 5000 lei primind certificatul de studii și certificatul academic pe numele fiicei sale RI (f.d.205, vol.I); ordonanță din 23.01.2012, de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și de anexare la cauza penală a obiectelor și documentelor examinate la 23.01.2012 (f.d.206-207, vol.I); revendicare 05.01.2012 pe numele lui GV (f.d.213, vol.I); proces verbal din 27.01.2012, de audiere a învinutului GV (f.d.224, vol.I); copia sentinței Judecătoriai Rîșcani din 18.02.2002, prin care procesul penal pe art.155² alin.(1) CP în privința lui GV a fost încetat, ultimul fiind absolvit de răspundere penală datorită schimbării situației și pierderii caracterului social periculos al faptei (f.d.24-27, vol.II); proces verbal din 05.01.2012, de efectuare a înregistrării de imagini (f.d.86-87, vol.II); proces verbal din 05.01.2012, privind aprecierea informației care are importanță pentru cauza penală (f.d.88, vol.II); declarațiile martorului VV – contabil șef la Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, potrivit cărei, cheltuielile pentru un elev care își face studiile în bază de contract sunt prevăzute nemijlocit în contractul încheiat, suma contractului constituind partea integrantă a tuturor cheltuielilor de studii. Cu referire la elevii care își fac studiile în bază de contract, a menționat, că în cazul exmatriculării acestora, nu se achită careva taxe de studii, or, ei își fac studiile pe finanțele proprii. A menționat că foia de rondă de la f.d.50, vol.I, este semnată de contabilul-adjunct BL, ultima avînd drept de a semna documentele, decît cele ce se prezintă la bancă, de asemenea avînd dreptul de a verifica plățile efectuate de elevii colegiului. A declarat că personal nu a calculat pentru RI nici o datorie pentru studii la colegiu și nu a primit indicații de acest gen de la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (f.d.108-112, vol.II); declarațiile martorului RE, care a menționat, că de către RI a fost prezentată foaia de rondă, semnată de contabil, ceea ce înseamnă că respectiva elevă nu avea careva datorii față de Colegiu. Pînă la depunerea cererii de exmatriculare, RI a achitat studiile pentru jumătate de an. Personal i-a eliberat RI contra semnătură certificatul de studii gimnaziale și certificatul de studii, însă ulterior, directorul GV a refuzat să semneze certificatul academic. Din discuția cu RI a aflat, că GV a luat de la ultima certificatul de studii pe motiv că este necesară achitarea unei taxe. Nu cunoaște nici un act legislativ care ar stipula necesitatea achitării de către elevii ce fac studii prin contract și a altor plăți, înafara celor prevăzute de contract (f.d.113-119, vol.II); declarațiile martorului RI, ultima confirmînd în prima instanță faptul pretinderii de către GV a sumei de 5000 lei pentru eliberarea actelor de studii (f.d.120-124, vol.II); declarațiile martorului MS (f.d.125-130, vol.II); declarațiile martorului BV – specialist metodist principal la Centrul metodic de studii din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, potrivit cărei, GV nu a avut dreptul de a solicita mijloace bănești de la studenta RI, or, aceasta a învățat la contract, iar conform Hotărîrii Guvernului nr.923 din 04.09.2011, restituirea cheltuielilor pentru studii se efectuează numai de la elevii din grupele cu finanțare bugetară. Hotărîrea nominalizată nu se referă la elevii ce au făcut studiile în bază de contract. Nu există alte acte care ar prevedea restituirea cheltuielilor pentru studii de la elevii ce fac studii în bază de contract în cazul exmatriculării acestora din inițiativa proprie sau din alte motive. În cadrul convorbirii telefonice din 03.01.2012 cu GV nu a discutat întrebarea ce ține de restituirea cheltuielilor, dar acea referitoare la repartizarea mijloacelor pentru procurarea utilajului pentru laboratorul Colegiului. Alte discuții cu GV nu a avut și ea personal nu a discutat întrebarea privind restituirea cheltuielilor pentru studiile elevilor pe contract, deoarece nimeni nu este în drept să ceară restituirea unor astfel de cheltuieli (f.d.131-135, vol.II); declarațiile martorului DN, care a declarat, că cu certitudine a văzut cum GV l-a trimis pe acel domn (tatăl elevei RI) să schimbe valuta străină de culoare verde și să achite banii, cazul a fost la sfîrșitul anului 2011. Nu poate spune dacă instituția poate să încaseze o sumă mai mare decît cea indicată în contract (f.d.136-138, vol.II); declarațiile martorului GI, care a declarat că nu cunoaște despre astfel de cazuri de reținere a actelor (f.d.139-140, vol.II); declarațiile martorului SL, potrivit cărora, directorul GV a dat ordin contabilității de a face calcul privind diferența cheltuielilor suportate pentru elevii bugetari și cei prin contract, hotărîrea respectivă a fost emisă la nivel de discuții, nefiind calculată și stabilită modalitatea de încasare a diferențelor (f.d.141-143, vol.II).

Astfel, cumulul probelor administrate în prezenta cauză, ce au servit obiect de cercetare judecătorească, inclusiv și în instanța de apel, denotă cu certitudine vinovăția inculpatului GV în comiterea infracțiunii incriminate. Din materialele analizate Colegiul penal constată, că instanța de fond a judecat superficial cauza privind învinuirea adusă lui GV în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, în lipsa unei cercetări obiective a probelor prezentate de partea acuzării, cu aprecierea eronată a împrejurărilor în fapt, iar ca rezultat a constatat greșit aspectele de drept, ce au dus la achitarea nejustificată a acestuia.

Colegiul penal consideră, că instanța de fond nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a examinat toate probele în ansamblu conform art.101 alin.(1) CPP, incorect a apreciat probele prezentate și neîntemeiat l-a achitat pe GV de sub învinuirea formulată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, or, particularitățile împrejurărilor scoase în evidență denotă, că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod evident, elementele infracțiunii incriminate.

Analizînd cumulul de probe administrate la caz, Colegiul penal constată, că vinovăția lui GV în comiterea infracțiunii prevăzute

de art.324 alin.(2) lit.c) CP al RM se confirmă pe deplin.

Astfel, martorul **Vicol Vera** a relatat, că toate cheltuielile pentru studii sunt prevăzute de contractul pe care elevul este obligat să-l achite în două tranșe, alte cheltuieli nu sunt prevăzute și înafară de contract RI nu trebuia să achite nimic. Ulterior, în instanța de apel a declarat, că totuși ar fi calculat suma de 5000 lei care urma să fie încasată de la RI, dar nu a putut explica cum s-a format suma dată. Relevante cazului sunt și declarațiile martorului **BV**, la acel moment, specialist metodist principal la Centrul metodic de studii din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, potrivit cărora, GV nu a avut dreptul de a solicita mijloace bănești de la studenta RI, or, aceasta a învățat la contract, iar conform Hotărârii Guvernului nr.923 din 04.09.2011, restituirea cheltuielilor pentru studii se efectuează numai de la elevii din grupele cu finanțare bugetară. Hotărârea nominalizată nu se referă la elevii ce au făcut studiile în bază de contract. Nu există alte acte care ar prevedea restituirea cheltuielilor pentru studii de la elevii ce fac studii în bază de contract în cazul exmatriculării acestora din inițiativa proprie sau din alte motive. În cadrul convorbirii telefonice din 03.01.2012 cu GV nu a discutat întrebarea ce ține de restituirea cheltuielilor, dar avea referitoare la repartizarea mijloacelor pentru procurarea utilajului pentru laboratorul Colegiului. Alte discuții cu GV nu a avut și ea personal nu a discutat întrebarea privind restituirea cheltuielilor pentru studiile elevilor pe contract, deoarece nimeni nu este în drept să ceară restituirea unor astfel de cheltuieli. Declarații similare a dat și martorul **PA**, șeful direcției finanțe din cadrul Ministerului Agriculturii, care a comunicat instanței de apel, că Colegiul Agroindustrial din Rîșcani intră în componența Ministerului Agriculturii. Cu referire la Hotărârea Guvernului nr.923 din 04.09.2011 a menționat, că aceasta se referă la elevii, studiile cărora sunt finanțate din buget, reglementări privitor la elevii ce fac studiile prin contract această hotărâre nu conține. Nu cunoaște norma care ar stipula despre încasarea de la elevii ce fac studii prin contract a diferențelor dintre suma contractului și a cheltuielilor suportate, Ministerul nu a emis nici o circulară în acest sens. Colegiul ține să menționeze în acest sens și declarațiile martorului **RE**, care a menționat, că de către RI a fost prezentată foaia de rondă, semnată de contabil, ceea ce înseamnă că respectiva elevă nu avea careva datorii față de colegiu. Pînă la depunerea cererii de exmatriculare, Rusu Ilinca a achitat studiile pentru jumătate de an. Personal i-a eliberat RI contra semnătură certificatul de studii gimnaziale și certificatul de studii, însă ulterior, directorul GV a refuzat să semneze certificatul academic. Din discuția cu RI a aflat, că GV a luat de la ultima certificatul de studii pe motiv că este necesară achitarea unei taxe. Nu cunoaște nici un act legislativ care ar stipula necesitatea achitării de către elevii ce fac studii prin contract și a altor plăți, înafara celor prevăzute de contract, declarațiile date fiind confirmate și prin declarațiile martorului **RI**, ultima confirmînd în prima instanță faptul pretinderii de către GV a sumei de 5000 lei pentru eliberarea actelor de studii.

De asemenea, Colegiul penal va reține, în confirmarea vinovăției lui GV și procesul verbal din 04.01.2012, de primire a plîngerii de la **RV**, care a invocat în respectiva plîngere, că directorul Colegiului Agroindustrial din or.Rîșcani, GV îi cere ilegal bani în sumă de 5000 lei pentru a-i întoarce actele de studii pe numele fiicei I, deși contractul de studii a fost achitat integral și nu este necesară achitarea sumei date (f.d.3, vol.I), precum și declarațiile acestuia date în cadrul urmăririi penale, la 04.01.2012 (f.d.9, vol-I), potrivit cărora, directorul Colegiului Agroindustrial, GV refuza să-i elibereze actele fiicei sale RI care era elevă la colegiu, pe motiv că ultima ar fi urmat să achite suma de 14000 lei cu tilu de cheltuieli de învățămînt. Indică, că s-a dus la colegiu și întrebîndu-l de ce nu eliberează actele copilului, acesta i-a răspuns că urmează să achite suma de aproximativ 13500 lei, sumă ce constituie cheltuieli pentru cămin, salariu la profesori etc. Tot atunci directorul i-a dat o altă foiță în care era indicată suma de 10376 lei. La 03.01.2012, în prima jumătate a zilei, iarăși s-a dus la GV și i-a spus că n-are așa sumă, la ce acesta i-a spus că de tot el urma să achite 20000 lei, însă el a scăzut suma la 10000 lei, dar mai mult nu poate reduce deoarece este o hotărâre de guvern în acest sens. În discuția avută el i-a comunicat că dispune numai de suma de 5000 lei, GV i-a spus să dea cele 5000 lei la o femeie pe nume L, pe care o chemase din anticameră, după care fapt îi va elibera actele. El i-a spus că urmează să schimbe bani, dar *GV i-a spus să dea banii care-i are*, el însă spunîndu-i că se duce să-i schimbe, a ieșit din birou.

Colegiul ține să menționeze, că ulterior, în instanța de apel, RV, a indicat, că de el s-au apropiat două persoane care i-au propus să concluzioneze, el însă n-a dorit să fie înzestrat cu tehnică specială, n-a citit cele semnate de el, totuși a relatat că semnăturile de pe actele perfectate unde el figurează sunt efectuate de el, precum și declarațiile date la urmărirea penală îi aparțin, Colegiul penal concluzionînd, că s-a încercat o eschivare de la răspundere prin insinuarea unei provocări, ținîndu-se cont și de faptul, că RV la mai multe citări a instanței nu a fost de găsit, dar ulterior a fost prezentat în instanța de apel de către partea apărării. Colegiul conclud, că declarațiile făcute de RV, în instanța de apel, în vederea insinuării unei provocări urmează a fi apreciate critic, or, acestea vin în contradicție cu cele declarate de el în cadrul urmăririi penale, nu coroborează cu baza probantă administrată la caz și în acțiunile acestuia nu se atestă prin sine o provocare, fapt care va fi elucidat în continuare.

Astfel, atît persoanele cu funcție de răspundere din cadrul Ministerului Agriculturii din componența căruia face parte Colegiul Agroindustrial, cît și angajații acestui colegiu, au menționat cu certitudine că careva taxe eleva RI nu urma să achite, ele neavînd nici o acoperire legislativă, iar încercările de a ușura într-un fel situația inculpatului GV de către martorii, VV care în instanța de apel a indicat că fusese inițial influențată cînd a relatat că n-a calculat o careva taxă pentru RI, dar de fapt a făcut astfel de calcule, declarații similare în apel dînd și martorii GI și BD, nu pot fi reținute ca fondate, urmînd a fi apreciate critic, or, ele nu se confirmă prin careva înscrisuri contabile și după cum s-a menționat n-au o careva acoperire legală, mai mult ca atît că, din stenogramele discuțiilor avute, precum și din plîngerea și declarațiile lui RV date la urmărirea penală, care coroborează incontestabil, rezultă că o careva sumă nu fusese calculată, aceasta fiind estorcată de GV, începîndu-se cu suma de 20000 lei, 14000 lei, 10000 lei, convenindu-se la suma de 5000 lei, sumă de care dispunea RV, dar nicidecum calculată în baza unor date obiective.

Colegiul penal va menționa în acest sens și foaia de rondă (f.d.50, vol.I), care a fost semnată de persoanele responsabile din colegiu, fiind confirmată lipsa cărorva datorii din partea elevei Rusu Ilinca față de colegiu, iar date care ar confirma datoriile acesteia, invocate de apărare în cadrul procesului, nu se confirmă, invocările date avînd un caracter declarativ.

E de menționat și faptul, că în ordinul nr.47 din 09.11.2011 (f.d.175, Vol.I) cu privire la exmatriculare, semnat de GV, nu se specifică nimic privitor la necesitatea încasării cărorva sume în contul acoperirii cheltuielilor suportate de instituție.

Relevante în acest sens sunt și stenogramele anexate la dosar. Astfel, la f.d.154, Vol.I, este stenograma comunicărilor avute loc la 03.01.2012, între RV și GV. În această stenogramă se atestă că, RV îi propune lui GV ”nu mai am eu chiar 10 mii de lei cumva să facem așa 5 mii să dău” la ce GV îi răspunde ”cu 5 mii de lei ce să fac eu amuia, eu răspund pentru asta, este fișa ceea de evaluare”. În

timpul discuției RV indică că ”cam mult a ieșit 10 mii”, la ce GV îi răspunde ”ai de la 20 mii lei ai ieșit la 10 mii”. Încercînd să-l convingă, RV îi spune ”hai că suntem oameni, cinci mii de lei îs bani”, la ce GV strigînd-o pe S spune ”dă-i iia banii”, tot el spune ”duș adă, schimbă”, iar ulterior zice ”dăi în euro”, ”dăi așă”, la ce RV spune ”și săi dau, dap îs 500 Euro, mă duc săi schimb”, GV căzînd de acord ”nu dawai”.

Din convorbirea avută este evident că, GV n-a rezultat din careva calcule dinainte stabilite, improvizînd pe loc careva calcule, reducînd suma așa ziselor cheltuieli de la suma de 20000 lei estorcată inițial, la suma de 5000 lei, sumă care a fost convenită, după cum a indicat și RV în instanța de apel, reieșind din banii care-i avea la el. În final GV a fost de acord să primească suma de bani ”negociată” și în valută străină, în euro, cu toate că 500 euro depășea considerabil suma de 5000 lei, fiind evident faptul estorcării sumei date pentru el personal.

La f.d.29, Vol.I, este stenograma comunicărilor avute loc la 04.01.2012, între RV și GV, discuție ce a avut loc în biroul de serviciu a directorului Colegiului Agroindustrial din or.Rîșcani. Reieșind din stenograma în cauză, RV întrebă, ”cinci mii”, la ce primește răspuns de la GV ”da”, ulterior întrebă dacă ”este Lena” pentru a perfecta o recipisă și GV îi spune să scrie că a achitat ”taxa pentru studii 5 mii lei” și că ”a primit certificatul de studii gimnaziale”.

Din stenograma dată rezultă, că în recipisă nici nu se indică că s-au achitat careva cheltuieli suportate de colegiu, dar se indică că s-a achitat taxa de studii, taxa de studii fiind achitată la început de an școlar, la acest capitol RI neavînd careva datorii. E de menționat și faptul, că recipisa în cauză a fost perfectată într-un singur exemplar care a rămas la GV, cu toate că aceasta ar fi urmat să-i fie înmînată lui RV, or, acesta a transmis suma de bani pentru care s-a eliberat recipisa, ultima însă a fost perfectată în vederea creării lui RV a unei aparente privind legalitatea transmiterii sumei de bani cerute.

Este lipsită de teme și concluzia instanței de fond cu privire la faptul, că acțiunile lui GV puteau sta la baza unei alte componente de infracțiune, ca abuz de serviciu sau depășirea atribuțiilor de serviciu. Respectiva concluzie Colegiul penal o consideră eronată, or, coruperea pasivă este o infracțiune care aduce atingere activității de serviciu și, în cazul cînd persoana publică, persoana publică străină, funcționarul internațional, persoana cu funcție de demnitate publică pretinde, acceptă, primește sau extorcă remunerația ilicită, aceștia în mod abuziv își exercită și atribuțiile de serviciu. Prin urmare, coruperea pasivă reprezintă un caz particular de abuz de serviciu sau abuz de putere. De aceea, între art.324 CP și art.327 CP există o concurență dintre o normă specială și una generală, în sensul art.116 CP. Deci, la calificare se va reține doar art.324 CP, nu însă un concurs de infracțiuni și nicidecum art.327 CP, după cum a concluzionat instanța de fond. Concursul de infracțiuni (real) dintre art.324 CP și art.327 CP va exista doar în ipoteza realizării efective a unuia dintre scopurile infracțiunii de corupere pasivă. Aceasta întrucît, latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă va fi depășită și vom fi în prezența a două conținuturi constitutive, ceea ce nu există la caz.

La caz, suma dată a fost estorcată de GV sub pretextul achitării unor datorii inexistente, urmînd după achitarea sumei să elibereze elevei RI actele de studii solicitate, cu toate că în cartea de eliberare a documentelor figura înscrierea că ele fusese deja eliberate.

Prin urmare, probele administrate în cadrul procesului judiciar demonstrează cert comiterea de către GV a infracțiunii de corupere pasivă, ultimul deghizîndu-și fapta ilegală sub pretextul achitării datoriilor pentru studiile petrecute de către eleva RI în bază de contract în cadrul instituției de învățămînt nominalizate.

Cele analizate supra relevă, că instanța de fond greșit a concluzionat, că vinovăția inculpatului GV nu a fost confirmată, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei. În opinia Colegiului, instanța de fond a dat probelor administrate o apreciere greșită și incorect a reținut, că în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate. Colegiul apreciază motivele invocate în sentință, ca fiind neîntemeiate, de către instanță fiind ignorate prevederile 385 CPP, potrivit cărora, la emiterea sentinței instanța urma să soluționeze chestiunile referitoare la faptul dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care lege penală este prevăzută ea.

Instanța de apel va respinge argumentul invocat de către partea apărării referitor la faptul că probele acumulate la dosar au fost dobîndite în contradicție cu dispozițiile art.94 alin.(1) pct.11 CPP, potrivit căruia, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute *prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvîrșirea infracțiunii*.

Examinînd materialele cauzei, Colegiul penal a constatat lipsa, în cazul dat a acțiunilor de provocare, facilitare sau încurajare a comiterii infracțiunii de către inculpatul GV.

Reieșind din jurisprudența CtEDO, se va reține o provocare ori de cîte ori organele de urmărire penală nu se limitează la a cerceta în mod pasiv activitatea infracțională, ci exercită o asemenea influență asupra persoanei vizate, încît să determine săvîrșirea infracțiunii, care fără această intervenție nu ar fi fost săvîrșită, cu scopul de a constata infracțiunea, respectiv de a obține probe și de a declanșa urmărirea penală (hot. Teixeira de Castro contra Portugaliei, din 09.06.1998). Investigarea activității infracționale nu este realizată într-o manieră pasivă, dacă: acuzatul s-a angajat în comiterea actelor de corupere la inițiativa agenților statului sau, după caz, a persoanelor private care acționează sub supravegherea agenților statului, fiind ținta unor solicitări asidui din partea acestora; nu există nici o dovadă că acuzatul a mai comis alte infracțiuni, în special infracțiuni legate de corupție (hot. Ramanauskas contra Lituaniei, din 05.02.2008). Activitatea de provocare la acte de corupere trebuie să implice forme concrete de instigare, susceptibile de a genera sub aspect intelectual luarea unei decizii de a comite infracțiunea. Provocarea poate consta în: rugăminți insistente, promisiuni false, solicitări repetate bazate pe simpatii personale, amenințări etc.

Colegiul menționează că, se reține existența provocării la acte de corupere, dacă sunt întrunite următoarele condiții cumulative:

- acțiunea presupusă ca act de corupere tinde să fie probată prin solicitarea care provine de la o persoană ce avea sarcina să

descoperire infracțiunea sau când există o determinare directă la comiterea unui act de corupere din partea unui denunțator;

- lipsesc indici obiectivi că fapta ar fi fost savârșită fără această intervenție (în special, nu au fost realizate acte de pregătire, ba mai mult ca atât, persoana nu a fost dispusă să comită acte de corupere înainte de contactul cu agenții statului sau, după caz, cu persoane private care acționează sub supravegherea agenților statului);

- nu există suspiciuni obiective că persoana ar fi implicată în acte de corupție înainte de implicarea agenților statului sau, după caz, a persoanelor private care acționează sub supravegherea agenților statului.

În această ordine de idei, Colegiul penal indică, că provocare prevăzută de norma citată mai sus, poate fi invocată doar în cazul în care ea a avut loc din partea agenților statului sau, după caz, cu persoane private care acționează sub supravegherea agenților statului. La caz, Colegiul reține, că acțiunile de estorcere au demarat, începând cu luna decembrie 2011, sub pretextul achitării datoriilor pentru studiile petrecute de către eleva RI în bază de contract în cadrul instituției de învățământ pe care o gestiona, GV solicita sume de bani ce nu i se cuvin. Faptul dat confirmându-se și prin adresarea RI cu plîngere la procuratura raionului Rîșcani (f.d.37, Vol.I), invocînd refuzul de a i se elibera actele de înmatriculare. Potrivit răspunsului primit în rezultatul examinării plîngerii, s-a specificat, că în urma prezentării împreună cu părinții la instituția de învățământ nu urmează să i se refuze în eliberarea actelor solicitate, iar în caz de persistență a cărorva cheltuieli de instruire, acestea urmează a fi solicitate printr-o adresare în instanța de judecată. Fiind clar, că temei legal de reținere a actelor nu-i, iar încasarea cărorva cheltuieli invocate urma a fi efectuată pe cale judecătorească. Relevantă în acest sens este și circulara Viceministrului Educației RM adresată instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, potrivit căreia legislația Republicii Moldova nu prevede restricții pentru eliberarea actelor de învățământ, iar în cazul abandonării studiilor, elevii care realizează studiile cu finanțare bugetară poartă responsabilitate financiară (f.d.176, vol.I), Rusu Ilinca fiind înmatriculată în bază de contract, care înafară de taxa de studii nu prevedea alte careva plăți. Faptul estorcării de către GV a sumei de bani necuvenite se confirmă și prin stenograma comunicărilor avute loc la 03.01.2012, între RV și GV, din care rezultă cert că ultimul pretinde sume de bani și la invocarea lui RV că nu dispune de așa sume, ultimul face careva reduceri, calcule improvizate, pînă se convine la o sumă de care dispune tatăl elevei.

Colegiul ține să menționeze, că toate acțiunile în cauză (de estorcere a sumei de bani) au avut loc pînă a se implica agenții statului, care le-a fost cunoscut cazul abea la 04.01.2012, în urma primirii cererii de la denunțatorul RV. Astfel, GV personal a inițiat acțiunile de corupere îndată după exmatricularea elevei, aceste acțiuni nefiind inițiate de către organul de stat, ultimul neavînd un rol activ la caz, ci intervenind ulterior doar în scopul documentării comiterii acesteia și întreprinderii acțiunilor legale de urmărire penală. Prin urmare, comiterea infracțiunii de către inculpat nu a constituit o consecință a acțiunilor organelor coercitive, intențiile criminale ale inculpatului survenind și realizîndu-se anterior comunicării acestui fapt colaboratorilor CCCEC, persistînd factori obiectivi că infracțiunea de corupere urma să se realizeze indiferent de intervenirea sau neintervenirea agenților statului.

Astfel, la caz nu se constată încălcarea interdicției prevăzute de art.94 alin.(1) pct.11 CPP, deoarece nu s-au stabilit probe obținute prin provocare, nefiind stabilite de instanță persistența cărorva date obiective precum că, martorul denunțator RV ar fi fost determinat de către organul de urmărire penală de a da bani lui GV în scopul constatării acțiunii flagrante de corupere, ultimul fiind pus în situația dată de către GV prin neeliberarea actelor solicitate. În acest sens Colegiul penal reține, că faptul pretinderii și primirii banilor, prin extorcere de la RV reiese cert din declarațiile martorului RV, care sunt în coroborare cu declarațiile martorilor RIa, BV, PA, VV, RE, precum și cu probele scrise ale cauzei, printre care procesul-verbal de primire a denunțului de la RV, procesele-verbale de ridicare de la RV și de examinare a telefonului mobil, procesul-verbal privind controlul transmițerii banilor, procesul-verbal de consemnare a rezultatelor documentării cu ajutorul mijloacelor tehnice, în care sunt redate discuțiile dintre RV și GV, procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare, actele procesuale privind efectuarea măsurilor privind marcarea banilor și transmiterea banilor, iar temei de a pune la îndoială declarațiile respective și documentele privind petrecerea acțiunilor procesuale nu s-au constatat.

Cu referire la suspiciunile apărării vis a vis de utilajele folosite de către experți pentru efectuarea expertizei judiciare fizico-chimice nr.097-098 din 17.01.2012, Colegiul penal le consideră irelevante cazului, or, ultimii se axează pe un răspuns evaziv care are un caracter general, primit pe o altă cauză penală, nefiind clar cum răspunsul dat, în care se solicită de fapt și unele concretizări, ar putea pune la îndoială probele obținute în cauza penală dată (f.d.174, Vol.-III).

Totodată, Colegiul penal în sensul respectiv ține să menționeze, că potrivit art.251 alin.(2) CPP, încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.Potrivit art.251 alin.(3) CPP, nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. Totodată, potrivit art.230 alin.(2), art.251 alin.(1),(4) CPP, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea aceluia act, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, altei decît cele prevăzute în alin.(2), atrage nulitatea actului procedural dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual. Colegiul constată, că termenele legale nominalizate nu au fost respectate, fiind invocate de către inculpat și apărătorul acestuia cu prilejul celei de a II-a rejudecare a cauzei în instanța de apel. Prin urmare, dat fiind că nu a fost ridicată în termenul prevăzut de lege nulitatea actelor procedurale, se consideră pierdut dreptul de contestare a acestor acte ulterior, în legătură cu ce afirmațiile apărării referitor la inadmisibilitatea probelor administrate, se resping. Se conclud, că din moment ce atât inculpatul, cît și avocatul lui, considerîndu-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor în modul și termenul stabilit de lege, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei la fel nu au avut obiecții asupra actelor menționate, prezumîndu-se că au acceptat situația dată, această chestiune ulterior nici nu poate fi ridicată.

Prin prisma celor menționate Colegiul conchide, că în acțiunile inculpatului GV se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii prevăzute la art.324 alin.(2) lit.c) CP, fiind neîntemeiată invocarea apărării precum că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă.

Colegiul penal menționează, că obiectul material sau imaterial al infracțiunii în cauză îl reprezintă remunerația ilicită, concretizată în bunurile, serviciile, privilegiile, avantajele, ce nu i se cuvin persoanei publice. În speță, obiectul material al infracțiunii îl reprezintă suma de 5000 lei.

Latura obiectivă a coruperii pasive constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de extorcare, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei publice, pentru aceasta sau pentru o altă persoană.

Pot fi deosebite trei modalități faptice de extorcare: 1) punerea victimei într-o situație care o impune să-i transmită făptuitorului remunerația ilicită, pentru a preveni producerea efectelor nefaste pentru interesele legitime ale victimei; 2) amenințarea cu lezarea intereselor legitime ale victimei, în cazul în care aceasta nu-i transmite făptuitorului remunerația ilicită; 3) nesatisfacerea solicitării victimei, astfel încât aceasta este nevoită să transmită remunerația ilicită către făptuitor, pentru a evita lezarea intereselor sale legitime.

În speță, s-a materializat a treia modalitate, exprimată prin extorcarea de către GV de la RV a sumei de bani, în final convenindu-se la suma de 5000 lei, sub pretextul achitării cheltuielilor de studii, neeliberându-i-se actele de studii solicitate pe numele fiicei, acte, care de altfel, conform cărții de eliberare a documentelor pe Colegiul Agroindustrial Rîșcani figurau deja ca fiind eliberate la data de 07.11.2011 contra semnăturii elevei RI.

Deci, potrivit cărții de eliberare a documentelor actele în cauză erau deja eliberate, GV asigurându-se în acest sens, or, ultimul n-avea nici un temei legal de a reține actele de studii ale elevei care era exmatriculată, însă neeliberarea acestora era o modalitate de a estorca o sumă de bani care nu i se cuvinea.

Colegiul penal statuiază, că prin *a pretinde* se înțelege a cere, a invoca o pretenție de către subiectul infracțiunii prin cuvinte, gesturi, semne, scrisori ori alte mijloace de comportare, dar care să fie înțelese ca atare de cel cui îi sunt adresate.

Primirea înseamnă luarea în posesie, în stăpânire a banilor sau foloaselor necuvenite de la corupător (sau de la altul ce acționează în numele acestuia) și nu se limitează neapărat la preluarea manuală de către un corupt a banilor sau a foloaselor care îi sunt oferite pentru serviciile sale. Primirea poate fi realizată și prin lăsarea banilor, bunurilor într-un loc indicat, de unde se vor putea prelua oricând. Primirea poate avea loc pînă ori după acordarea serviciului solicitat, dar cu condiția că a fost în prealabil acceptată.

Infracțiunea de corupere pasivă se săvîrșește numai cu intenție directă, făptuitorul își dă seama, în momentul săvîrșirii faptei, că banii, bunurile, foloasele pe care le pretindele primește ori care constituie obiectul promisiunii pe care o acceptă sau nu o respinge, nu i se cuvin și, cu toate acestea, el vrea să le pretindă sau să le primească, să accepte sau să nu respingă promisiunea ce i sa făcut. Totodată făptuitorul în această situație are reprezentarea pericolului care se produce pentru buna desfășurare a activității sale de serviciu, consecință pe care o dorește. Făptuitorul urmărește în special îndeplinirea, neîndeplinirea, întîrzierea îndeplinirii sau executării unui act contrar atribuțiilor sale.

De asemenea, Colegiul penal ține să menționeze că, învinuirea lui GV i-a fost înaintată în baza art.324 alin.(2) lit.c) CP ca persoană cu funcție de răspundere, iar sintagma în cauză a fost înlocuită cu „persoana publică” prin legea nr.245 din 02.12.2011, în vigoare din 03.02.2012. În acest sens, Colegiul penal indică, că subiectul special al infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, îl constituia persoana cu funcție de răspundere, în aspectul respectiv fiind adusă învinuirea inculpatului, fapt ce corespundea situației la momentul comiterii faptei. Potrivit prevederilor art.123 alin.(2) CP persoana publică reprezintă: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public. La caz, inculpatul se identifică la categoria ”angajat al întreprinderii de stat”, la momentul comiterii faptei, fiind directorul Colegiului Agroindustrial, cu atribuții administrative, exercitînd funcția producătoare de efecte juridice, și anume potrivit contractului individual de muncă nr.64 din 28.10.2010, fiind angajat în funcția de director, avea atribuții de a acționa fără procură în numele Colegiului, de a conduce întreaga activitate a Colegiului, de a reprezenta interesele Colegiului în relațiile cu persoanele fizice și juridice, precum și organele judiciare, de a asigura executarea legilor și hotărîrilor Parlamentului, hotărîrilor Guvernului, ordinelor și directivelor Ministerului, de a da dispoziții în conformitate cu legislația în vigoare (pct.3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6 din contract), avînd astfel calitatea specială de persoană publică și respectiv fiind subiect al răspunderii penale în baza art.324 alin.(2) lit.c) CP.

Astfel, se constată că soluția adoptată de către instanță privind achitarea inculpatului GV de sub învinuirea formulată în baza art.324 alin.(2) lit.c) CP, este neîntemeiată și contravine bazei probante existente pe cauză, care nu a fost pe deplin verificată și apreciată la justa valoare.

Rezultînd din cele expuse, Colegiul penal *reține ca constatată* comiterea de către GV a infracțiunii de corupere pasivă, exprimată prin fapta persoanei cu funcție de răspundere care pretinde și primește bani ce nu i se cuvin, pentru îndeplinirea unor acțiuni ce țin de obligațiunile sale de serviciu, acțiuni comise cu extorcarea de bani, în următoarele circumstanțe.

GV, activînd în funcția de director al Colegiului Agroindustrial din Rîșcani, fiind numit în această funcție în baza ordinului nr.376-p din 27.12.2010 al Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, prin urmare în conformitate cu prevederile art.123 CP fiind persoană cu funcție de răspundere, abilitată cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, a săvârșit infracțiunea de corupere pasivă, or, activînd în funcția sus nominalizată, din interes material, începînd cu luna decembrie 2011, sub pretextul achitării datoriilor pentru studiile petrecute de către

eleva RI în bază de contract în cadrul instituției de învățământ pe care o gestiona, prin extorcarea a pretins de la tatăl acesteia RV bani ce nu i se cuvin în sumă de 5000 lei pentru faptul restituirii actelor de studii pe numele elevei RI necesare pentru transferul acesteia la studii în cadrul Liceului Teoretic "Liviu Damian" din or. Rîșcani, acțiuni ce țin nemijlocit de obligațiunile sale de serviciu, bani care la 04.01.2012 în jurul orei 17.05, au fost transmiși de RV la indicația lui GV în biroul de serviciu al acestuia amplasat în incinta Colegiului Agroindustrial Rîșcani, din or. Rîșcani, str. Trandafirilor 37, profesoarei din cadrul Colegiului nominalizat RS, fiind destinați personal pentru GV, după care fapt i-a eliberat lui RV certificatul de studii gimnaziale seria ASG nr.0785057 și certificatul academic nr.410 pe numele Ilincăi Rusu, acte care conform cărții de eliberare a documentelor pe Colegiu Agroindustrial Rîșcani figurau deja ca eliberate la data de 07.11.2011 sub semnătura elevei RI, fiind reținut în flagrant delict de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției al Republicii Moldova.

Colegiul penal consideră, că acțiunile lui GV se încadrează în baza art.324 alin.(2) lit.c CP, iar fiind stabilită cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii nominalizate, se impune aplicarea pedepsei în privința inculpatului în limitele sancțiunii infracțiunii, stabilită ca fiind dovedită.

În această ordine de idei Colegiul penal menționează, că potrivit actelor cauzei acțiuni de pretindere și extorcarea a banilor de către GV au avut loc la începutul lunii decembrie a anului 2011, iar însăși transmiterea acestor bani a avut loc la data de 04.01.2012.

Potrivit Legii penale în redacția din 14.04.2009, în vigoare la 24.05.2009, sancțiunea normei incriminate inculpatului GV prevedea pedeapsa penală sub formă de închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Prin Legea nr.326 din 23.12.2013, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 25.02.2014, a fost modificată sancțiunea alin.(2) al art.324 CP, noua sancțiune prevăzând pedeapsa sub formă de închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

Potrivit art.8 CP, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, totodată potrivit art.10 alin.(1),(2) CP, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Prin urmare, reieșind din prevederile art.10 CP, ținînd cont de faptul că, Legea penală care ușurează pedeapsa are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele infracționale pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, Colegiul penal consideră că la caz, inculpatului GV, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP, urmează a-i fi stabilită pedeapsa penală reieșind din limitele stabilite la sancțiunea normei respective reieșind din prevederile Legii penale în redacția din 14.04.2009, în vigoare la 24.05.2009.

Invocînd doctrina penală, Colegiul penal remarcă, că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului.

Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau cuantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune. La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, la stabilirea pedepsei, constituie temei pentru casarea hotărîrii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

La stabilirea și individualizarea pedepsei pentru infracțiunea comisă de către Guțu Vasile, prevăzută de art.324 alin.(2) lit.c) CP, Colegiul penal prin prisma materialului caracterizant al inculpatului, prezent la materialele cauzei, precum și conducîndu-se de prevederile art.7, 61, 75 CP, va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În argumentarea pedepsei aplicate Colegiul penal a stabilit că, inculpatul a comis infracțiune, care conform art.16 CP se atribuie categoriei infracțiunilor grave. Colegiul penal ține cont și de forma vinovăției inculpatului la săvârșirea infracțiunii incriminate, și anume intenție directă.

La individualizarea pedepsei pentru GV instanța va lua în considerație personalitatea acestuia, care nu are antecedente penale (f.d.213, vol.I); la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află (f.d.119, 121, vol.I); la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.123, vol.I). Circumstanțe care ar atenua sau ar agrava răspunderea inculpatului GV, Colegiul penal nu a stabilit.

Urmează a fi menționat, că inculpatul GV pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate și nu s-a căit sincer.

Colegiul consideră necesar de specificat faptul că, sancțiunea art.324 alin.(2) lit.c) CP, în calitate de pedeapsă prevede pedeapsa exclusiv sub formă de închisoare cu amendă și privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, Colegiul penal la caz neconstatînd circumstanțe în pofida cărora ar fi posibilă neaplicarea pedepsei complementare în privința

inculpatului Guțu Vasile.

În contextul circumstanțelor constatate, analizând criteriile în baza cărora urmează a fi stabilită și individualizată pedeapsa inculpatului GV, Colegiul consideră că scopul pedepsei penale va putea fi atins prin aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale și cu privare de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat pe un termen de 3 ani.

În opinia instanței de apel, pedeapsa astfel individualizată răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 CP, cuantumul acesteia este dozată corespunzător. Sub acest aspect, Colegiul consideră că față de natura și gravitatea faptei comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a acesteia și a celor personale ale inculpatului, pedeapsa aplicată este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii. Mai mult, Colegiul remarcă, că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Astfel, Colegiul reține, că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

În aceste circumstanțe, Colegiul consideră că pentru comiterea infracțiunii de corupere pasivă cu semnele calificative reținute, privarea de libertate pe un termen de 5 ani cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale și cu privare de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat pe un termen de 3 ani – reprezintă o pedeapsă aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului GV, la formarea unei atitudini corespunzătoare față de ordinea de drept și principiile morale.

În virtutea motivelor expuse și în temeiul art.415 alin.(1) pct.2) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Apelul procurorului în Serviciul Nord al procuraturii Anticorupție, MD, declarat împotriva sentinței judecătorei Rîșcani din 12.08.2013, pe cazul penal în privința lui **GV**, se admite, cu casarea respectivei sentințe și pronunțarea unei noi hotărâri privind modul stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

GV se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit.c) CP (în redacția Legii din 14.04.2009, în vigoare la 24.05.2009) și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, echivalentul a 40000 (patruzeci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat pe un termen de 3 (trei) ani.

Termenul de ispășire a pedepsei pentru GV se calculează începând cu 26.09.2016, GV luându-se sub arest imediat din sala de ședințe.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond, referitor la corpurile delictelor, se mențin.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 (treizeci) zile de la data pronunțării deciziei motivate.

Adoptată și pronunțată public la 26.09.2016.

Dispozitivul deciziei motivate pronunțat în ședință publică la XXXXXXXXXX, ora 10.00.

Președintele ședinței:

Judecător:

Judecător: